

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy óra. . . . . I kor. Egy óra. . . . . I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Hurcolkodnak.

Debreczen, április 29.

Nehéz kerekü, széles stráfkocsik cammognak végig a város utcáin. Megkezdődött a hurcolkodás, mert pénteken ránk köszönt május elseje. Aki nem jól választotta meg az apját, aki nem örökölt diszes palotát, az ilyenkor, lakbérnegyed nyitásával, ki van téve a költözködés kellemetlenségeinek.

A hurcolkodók táborának azonban még gyöngydolguk van azokhoz képest, akik nem tudnak költözködni, mert nincs hová. Százaktól és százaktól lehet hallani a siralmas panaszt, hogy nincsenek megelégedve lakásaikkal, de kénytelenek maradni, mert nem kapnak jobbat. És ott laknak tovább a szűk, nedves szobában, mert a lakásukat csak azok változtatják, a kiket kiűzött régi otthonukból a lakásuzsora, a háziurak könnyörtelensége, a folyton növekedő stajgerolás.

Két esztendeje már, hogy ilyen állapotok uralkodnak Debreczenben, azóta, hogy adáz harc folyik az építőállványok körül. Rosszul mondjuk: nem az állványok körül zajlik le a beláthatatlan küzdelem, mert hiszen Debreczenben két esztendő óta alig láttunk állványokat. Két esztendő óta váltogatják egymást a köművesek sztrájkja és az építőmesterek krimicsauja, miután mind a két tábornak eltökélt szándéka, hogy a hatalmi szempontból oldja meg a válságot. Mert nem annyira a munkabér és a munkaidő tekintetében fölmerült ellentétek kiegyenlítése a kérdés, hanem az késlelteti a békés egyezség létrejöttét, hogy vajjon aláírja-e a bárcát a munkás vagy sem?

És a helyett, hogy a közeledés jelei mutatkoznának a harcban, ugyszólván napról napra elvadul a helyzet és a jelen pillanatban nincs, aki megjövendölné, hogy mikor ér véget a küzdelem. Pedig a közönség soraiban sokan kíváncsiak erre. Az építőválság keserveit ők érzik legjobban, azok is, akik hurcolkodnak, meg azok is, akik csak szeretnének hurcolkodni.

Családok egészsége, a kenyérkereső munkaképessége, a gyermekek fölnevelésének lehetősége, az erkölcsök fennmaradása függ attól, hogy

tágas, olcsó lakások álljanak rendelkezésre, kellő számmal, de úgy, a milyen stádiumban most van a debreceni építőválság, kilátás sincs arra, hogy ez az állapot bekövetkezzék. A lakosság nagyobb része az, amely bérelt a szobákban lakik s így joggal hivatkozhatunk a közérdekre, amikor sürgetjük az építőharc beszüntetését, mert a többség magánérdeke alkotja a közérdeket.

A lakbérnegyed megnyitának előestéjén, amikor már cammognak a butorokkal megrakott stráfkocsik a város utcáin, szivleljék meg a nagyközönség érdekét a harcban álló felek és ne zudítsák a lakókra a házbérzúsora veszedelmét.

A T. Ház összeült.

Megválasztották a tisztkart.

A képviselőház ülése.

Az új ülészak első ülése nyomban az alakulással kezdődik. Az elnök felolvastatta a királyi kezesiratokat s elrendelte a szavazást az alelnökökre. Rakovszky István és Návay Lajos a jelöltek, természetesen meg is választották mind a ketőt. Rakovszky 135, Návay 112 szavazatot kapott, 11 szavazólap üres volt. Egy szavazatot kapott Nagy György is. (Derűltség.)

Az Elnök ezután az ülést öt percre felfüggesztette.

A szünet után a jegyzőket s a háznagyot választották meg. Jegyzők lettek: Csizmazia Endre, Hammersberg László, Raisz Aladár, Szentkirályi Zoltán, Hencz Károly, gróf Thorotzkai Miklós, Vertán Endre, Zlinszky István és Dudicza Andr. Háznagynak ismét Leszkay Gyulát választották meg. A hivatalos jelölt Popovics Dusan volt, de a függetlenségi-párt megbuktatta.

Az elnök bejelenti, hogy Samassa János országgyűlési képviselő egészségügyi okokból lemondott a mandátumáról. Wekerle előadja, hogy a házszabályrevízió előtt semmifele javaslatot nem fognak bevenni a munkaprogramba. Ezután Szász József kérte az indítványkönyv felolvasását, az elnök és Wekerle azonban ellene volt és így nem is olvasták föl. A Ház ki-mondja, hogy Maniu Gyula és Bozóky Árpád holnap fogják megokolni indítványukat. Bozóky Árpád a darabont kegydíjak ügyében interpellál, mire rendkívül

heves jelenet keletkezett. A vitába ugyanis belekiált Nagy György.

— Minden darabont gazember.

Elnök: Ezért reutásítom.

Nagy György újból megismétli a megjegyzését, mire az elnök újból rendutasítja.

Nagy György: Nem bánom, ha ötvenszer is rendutasít az elnök ur, azért mégis gazemberek a darabontok.

Majd Bozóky Árpád a soproni nyelvhasználat iránti belügyminiszteri rendelet tárgyában interpellál, amit törvényellenesnek mond és a nemzetiségi törvény ügyében.

Az ülés délután két órakor véget ért.

A debreceni ipartestület napja.

Ki lesz az elnök.

Folyik a korteskedés.

A debreceni iparosok mozgalmas napja lesz vasárnap délután. A közel egy év óta üresedésben levő elnöki széket töltik be választás útján az ipartestület tagjai. A választás előreláthatólag nagyon izgalmas lesz. A mozgalom előidőzésében nagy részük van a szociálistáknak, akik szintén jelöltet fognak állítani.

Az iparosok tulnyomó része Tóth Kálmán volt testületi elnök köré csoportosult, aki az elnökséget csakis abban az esetben fogadja el, ha a választás egyhangu lesz. Az iparosok bizalma attól, ha Tóth Kálmán az elnöki tiszt betöltésére nem vállalkozna, Harsányi István asztalos mester felé fordul, aki alkalmas egyéniség is volna az ipartestület vezetésére.

A kisiparosok és a szociálisták jelöltje Tokai János építő mester. Tokai tegnap este hívei előtt a Törő-féle vendéglő udvarán ismertette programját, a mely főleg a kis ipar megerősítésére és fejlesztésére irányult. A programbeszédet pár száz érdeklődő hallgatta végig, akik előtt Tokai beszéde nagy tejszést keltett.

A korteskedés tehát már javában folyik s maga a választás előreláthatólag nagyon izgalmas lesz. A debreceni iparosság nagy és tekintélyes része a napokban előértekezletre fog összegyűlni, hogy az elnöki állás betöltésére vonatkozólag végleg megállapodjanak. A vasárnapi választásokat az ipartestületi előjáróság ülése előzi meg.

A Bocskay kerti Vigadót

május hó 3-án vasárnap egy elsőrangú cigányzenekar közreműködésével ünnepélyesen megnyitom.

A n. érdemű közönség partfogását kéri

Schwartz vendéglős.

A Polónyi-Lengyel-pör.

Mit mondanak a könyv- szakértők?

A nagy pör körvonala két napos tárgyalás után kezd kialakulni. A bizonyítási eljárás az anyag jó részét feldolgozta már: Beke Erzsébet, a dunai rakodópárt és a villamos ügyet. Az elkészített, halálos ellenfelek a három vádpont körül már egész sereg hatalmas bizonyítéktömeget szolgáltatott fel. A mérleg-állandóan ingadozóban van, ami a nagyközönség érdeklődését az izgalmasságig fokozza. Ennek megfelelően az esküdtek arcvonásai is ugyancsak perszonáknak változó érzelmeket tükröznek vissza. Egyik meglepetés a másikat követi s ha a tárgyalás további részén az eddigiekhez hasonló arányban fordulnak az események, várható meglepetések egész sorára van kiállítás.

A közúti villamos.

Zsitvay Leó elnök kevéssel tíz óra előtt nyitja meg a folytatódó tárgyalást. Ma elsőnek Heltai Ferencet hallgatja ki a bíróság a villamos ügyében.

Az elnök: Mit tud arról, hogy Polónyi milyen eljárást követett a villamos sztrájk idején?

A tanu: Halmos János a lapok közlése szerint Preyernek azt mondta, hogy Polónyi átadott neki egy szigorúlatlan beadványt és másnap vagy még aznap felszólalt ugyanebben az ügyben.

— Halmos ezt önnek is így elmondotta?

— Nem, én csak a lapokból tudtam meg. Később kérdeztem, hogy a lapokban említett beadvány mire vonatkozott. Halmos akkor azt a felvilágosítást adta, hogy Polónyi a villamos ügyében nyújtotta be a beadványt.

Az ügyész: Halmos azt is mondta, hogy a beadvány a villamos sztrájk idején adta be?

A tanu: Igen.

Vázsonyi Vilmos védő: A közúti vasút villamossá való átalakítása idején

két párt harsolt a közgyűlésen. Tudja tanu ur, hogy melyik két párt volt ez?

— Emlékszem rá.

— Mikor a kereskedelmi miniszter engedélykérata leérkezett, Polónyinak mi volt az álláspontja?

— Támadta a társaságot és a minisztert is.

— A Kossuth Lajos utcában lefektetendő villamosvágányok dolgában mi volt a közgyűlés álláspontja?

— A többség nem akarta megengedni a vonalnak földszinten való kiépítését. Az én álláspontom más volt.

— Polónyinak mi volt az álláspontja?

— Az 1889 ik évig a villamosnak földszinten való kiépítése ellen volt, 1901-ben pedig már nem ellenazta a földszintes vezetést sem.

— Azóta intézett Polónyi támadást a villamos ellen.

Nem emlékszem.

Az esküdtek kérdeznek.

Egy esküdt: Más ügyekben Polónyi változtatta-e álláspontját a városnál?

A tanu: Nem.

Egy másik esküdt: Hiteles-e a Fővárosi Közlöny közgyűlési tudósítása? Egyes beszédekből nem tűnik-e ki részletek?

A tanu: Készakarva semmiesetre sem.

Egy harmadik esküdt: A város annak idején feltételeesen adta meg az engedélyt a Kossuth Lajos utcai vonal kiépítésére, vagy általánosságban?

A tanu: Feltételek nélkül, csak elvben hozott határozatot a közgyűlés.

Mint hogy Heltait más ügyben is kihallgatja a bíróság, a meghiteltetéséről kétsőbb határoznak.

Azután megállapítják, hogy a Fővárosi Közlöny hivatalos, de nem hiteles.

A könyvszakértő vallomása.

A bécsi tanu írásos vallomása tárgya a törvényszék kihallgatja Kempfner Miklós hivatalos könyvszakértőt.

Az elnök: Ismereti a kérdés lényegét, a tízezer forintos provízió történetét. Azután átadja a szakértőknek a vallomást.

A könyvszakértő felolvassa a bécsi tanu vallomását.

Az elnök: Szabályszerű-e a könyvvelés?

— Nem.

— Az elnök: Szabályszerű-e a könyvvelés?

— Nem.

— Az elnök: Szabályszerű-e a könyvvelés?

— Nem.

— Az elnök: Szabályszerű-e a könyvvelés?

— Nem.

— Az elnök: Szabályszerű-e a könyvvelés?

— Nem.

— Az elnök: Szabályszerű-e a könyvvelés?

— Nem.

— Az elnök: Szabályszerű-e a könyvvelés?

— Nem.

— Az elnök: Szabályszerű-e a könyvvelés?

— Nem.

— Az elnök: Szabályszerű-e a könyvvelés?

— Nem.

— Az elnök: Szabályszerű-e a könyvvelés?

— Nem.

— Az elnök: Szabályszerű-e a könyvvelés?

— Nem.

A szakértő: Nem. Mert ha a sztrájk idején van egy tétel, akkor annak is nyomának kell lenni, hogy ki kapta.

— A dátumnak is ott kell lenni?

— Természetesen.

— Reális azért ez a tétel?

— A kiadás megtörténhetett.

— Lehet a könyvelőt azzal gyanúsítani, hogy ezzel a tétellel diszkrét kiadást akart palástolni?

— Nem is képzelték el, hogy ez helyes adat.

Az ügyész: Indítványozza, hogy Bauer Vilmos vallomása olvassassék föl a szakértő előtt.

Vázsonyi Vilmos ellenzi a kihallgatási jegyzőkönyv felolvasását.

Polónyi Géza: Konstatálni kívánom, hogy a vádlott világosan állította a vizsgálat idején, hogy a főmagánvádlót a bajtársaság tízezer forinttal megvesztegette. Kérem, tegyen meg a bíróság minden intézkedést, hogy ez az állítás tisztázassék: vagy oszlojon el a gyanúnak minden árnyéka, vagy nyerjen az állítás teljes bizonyítást.

Lengyel Zoltán: Az ügyész ur a maga hatáskörében megkeresett bizonyos nyomokat, amelyek a J. B. S betűk mentén a tízezer forintos provízióhoz vezettek. Az állítás nem az, hogy tíz, vagy tizenöt-ezer forint a provízió, hanem hogy mit mondott Ullmann.

Az elnök: A vádlottól megvonom a szót.

Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

Cséry-ügy

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

— Tíz percere felfüggeszti a tárgyalást. Szünet után a

Asszonyi szemmel, az asszonyi szemről.

Furcsa jószág az asszony szemé! Benne van a lelke, a szive, a vágya. Benne a szenvedélye, a szerelme, közönye és gyűlölete. Egy egész vegyeskereskedés. Rak-táron található minden érzésmegnyilatkozás, az összes kedélynullázás. Csak a karaktere nincs benne.

Mert a szatócs nemcsak valódi, hamisítatlan árukkal kereskedik, hanem áru között kitűnőnek látszó, de alapjában véve mesterségesen előállított, hazug cikkeket is tart. A hűség, a fordély, a ravaszság van keverve a hibás léleknek, csuf belső elképzeléseibe. Kiáltó eszközök a gyanútlan vevő boltha csábítására. Az a szerepe, hogy a vásárló többnyire nem veszi észre az áru hamis voltát. Azt hiszi: hazai gyártmány, pedig csak külföldi szíli. Olyan ráérőszakolt és ráfogott honi ipar, amit a tulajdonos idegen érzésgyárából hozat s kirakójában mint sajátját fűggeszti. Pedig ez az érzés betanult, szin-padi mutatóvány, ennek az érzésnek az illető lelkéhez semmi köze sincs. A vevő

legtöbbször mégis egy egész életen át vándorol azzal a boldog tudattal, hogy jó vásárt csinált. Pedig becsapták. Becsapták két mosolygó vagy könyező asszonyi szem keresztül.

A szem az asszony politikája. A miniszterium kedve szerint intézheti az ügyeket. Tág és bő lelkiismerettel, amennyiben tetteiért senkinek sem felelős. Az alkotmányos uralkodó, az én, olyan: Dobzse László. Azt írja alá, amit a körülmények kívánnak. A körülmények pedig rendszerint önzően az érdekeik körül forogtak. Ha kell, államcsinyt provokálnak, ha úgy tetszik, obstruálnak, ha pedig semmi és senki sem tetszik, kimondják az ex lex-et.

Azt állítják: a szem a lélek tükré. Caméleon tükör. C-alfa, színjátékos, sokszor más mond. De az asszonynak szüksége van a szem átváltozó képességére. Ép úgy mint a fogatlannak a falsokra, a kopasz-nak a parókára. Nélkülözhetetlen pótlékok a külsőségek kiegészítésére.

Az ember lelke általában véve ha nem is mindjárt fekete, de nehéz ólom-szürke. E lélekterületre két ragyogó ab-lakon keresztül kandikálhatunk be. A férfi

az unott, szürke színt erővel, bátorsággal, merasz tekintettel palástolja. A nő letagadja tücságát a nézésével, a szeme kifejezésével. Oly érzéseket csillogtat ki onnan, amilyenre sohasem lenne képes, amilyenek lelkében soha napvilágot nem láttak. De viszont belebámulhat a nagy világba oly könnyős egykedvűséggel, mintha a léle nem volna egyéb cseppnél a tengerben, mely csak arra való, hogy kicsinységével az óceánnak alkotó elemét adja. Pedig lelkében talán vihar dúl, benne az érzések elemi erővel tombolhatnak. De a szem eltágadja, mást hazudik. Talán mert ez az érdeke, vagy azért, amit szeret. Akiért mindenre képes, akiért mindent megtesz, akinek kedvéért megtanul igaznak és őszintének lenni. Az az egy kiválasztott hihet az asszony szemének, a többi nem, a többinek mindig hazudik. Annak az egynek imádkozik, vall, panaszkodik, a többivel játszik, dobálódik, figurázik. A legártatlanabb nézéssel is kacérokodik. A kacérság pedig a hiúság kengyelítője. És ki ne volna közöttünk, Éva leányai között hű?

Prohászkané Tausch Elvira.

Asztalos József női divat áruházában Kossuth-u. 4.

Naponta érkeznek tavaszi ruha kelme újdonságok.

— És sikerrel jártak az ügyek?
 -- Részben; részben azonban elutasított bennünket a közgyűlés.
 — Panaszkodott az öreg ur, hogy Polónyi nagy költségszámlát terjesztett elő?
 — Azt tudom, hogy az öreg Cséry megjegyezte ez alkalommal a költségszámlára, hogy azt is a fiatal urnak kellett volna fizetni.

Az ügyész: Van önnek arról tudomása, hogy az öreg és a fia al Csérynek volt ügyük egymással és hogy ebben az ügyben Polónyi képviselte az öreg Cséry érdekeit.

A tanu: Az egyezkedés idején igen.
 — És az a költségszámla arra az ügyre vonatkozott?

— Azt nem tudom

Polónyi Géza: Azt a költségjegyzéket mikor látta az öreg urnál?

— Három négy évvel az öreg ur halála előtt.

— Kaptam Csérytől 1891—92-ben megbízást?

— Nem.

— Hát pénzt?

Pénzt sem.

— És ha kaptam volna, lenne önnek arról tudomása? Vezetett ön könyvet?

— Két-három évig vezettem én is a könyvet, de máskor is láttam a könyveket.

— Van-e tudomása arról, hogy Cséry más ügyben is képviseltem, mint a fiával való ügyében?

— Nincs tudomásom más esetről.

A horvátok a képviselőházban. A horvátok ma váratlanul testületileg megjelentek a képviselőházban. Ezzel a kormány kényelmetlen gondtól szabadult, mert attól tartott, hogy a horvátok abszéntálnak. Így történt, hogy az volt a terv, hogy horvát jegyzőt nem jelölnek, a szavazólapokra az utolsó pillanatban odaírták Popovics Dusán nevét, de a függetlenségi párt Popovicsot kibuktatta és helyébe Dudics Andrást választotta meg.

A májusi esküdtszék.

A polgári bírák kisorsolása.

A debreczeni esküdtbírók hatáskörébe tartozó bűnügyek anyira felszaporodtak, hogy a mostani rendkívüli esküdtszéki ciklus letelte után azonnal megkezdik a rendes tavaszi ciklust. A főtárgyalási elnök május 4-től május 18-ig tartó új ciklust állapított meg, amelynek polgári bíráit, 30 rendes és 10 pótesküdtet ma sorsolták ki.

Rendes esküdttek lettek:

Bacsoni Ferenc cipész, Balla Károly birtokos, id. Balogh Géza ügyvéd, Dienes Barna árn. társ. igazgató, Emerich Arnold építész, Erdei Péter gazda, Fehér Ignác üzletvezető, Fenczl Rudolf bizt. hivatalnok, Gyémánt Samu gazda, Győrfi József gazda, ifj. Jeney József bérlő, Jobbágy Ferencz hentes, Kardos Béla üzletvezető, Kiss Kálmán magánhivatalnok, Mihály Károly földbirtokos, Mócz András birtokos, Nagy Károly hentes, Nagy Lajos csizmadia, Nehéz Gábor gazda, Ókrós József gazda, Pásztor Miklós csizmadia, Penyigei Imre nyugalm. telekkönyvvezető, Pethó Ferencz timár, Pécsi Károly gazda, Póslaki András gazda, Sarkadi István gazda, Sipos István gazda, Szabó József gazda, Sailágyi János gazda.

Pótesküdttek lettek: Alt Henrik reáliskolai tanár, Bagdi Károly magánzó, Fűvessy Lajos kufuró, Harsányi Gábor hentes, Máthé János vállalkozó, Németh Gábor gazda, Németi István gazda, dr. Rédei Rezső kamarai segédtitkár, Wiener Adolf zsákkereskedő, dr. Weisz Bernát ügyvéd.

„Aranka“ Érkörtvélyesen.

Férfi, aki nő ruhába jár.

Letartóztatott kalandor.

Érdekes vendégei voltak e hó 25-én a Szatmármegyében levő Érkörtvélyes községnek.

A jelzett napon délelőtt, rozszant szekeren egy három tagból álló érdekes társaság érkezett a faluba: 70 év körüli tarka ruhába öltözött anyóka, egy kopott fekete Ferencz József-kabátos és gatyás cigány és egy 35—36 évesnek látszó feltűnő külsejű hölgy. Az utóbbi nyomban a község házára ment, ahol kecsesen meghajlott Tötös János helyettes jegyző előtt és variete előadások tartására kért engedélyt. Tötösnek feltűnt a különös viselkedésű hölgy és furcsa gyanuja támadt. Nem sokat teketóriázott, hanem előhívatta a községi tudós asszonyt és megvizsgáltatta a „művésznőt“. A gyanu alapos volt. A községi bába ugyanis megállapította, hogy a hölgy — férfi.

Mint hogy az érdekes vendég sem tudta magát igazolni, Tötös átadta őt az ottani csendőrségnek, ahonnan vasárnap este a nagykárolyi rendőrséghez, másnap pedig a nagykárolyi bírósághoz kísérték át.

A „művésznő“ nek szőke gondos haja van, fején szennyes, kopott csipke-kendőt visel, szoknyája fodros és világoskék atlasz-szatenből készült. Mellfűzőt és afelett virágos tartós derekat hord, mellét ócska fejkendők teszik domborúvá. Arca hosszúszukás és erősen ki van puderezva, ajka biborvörösrő festett. A „művésznő“, ha megszólítják: kecses pukedlit csinál és egy-egy vele szemben használt erősebb kifejezés ellen leányos szemérmességgel tiltakozik.

Mikor a főszolgabírósnál kihallgatták, azt vallotta, hogy Gyöngyi Aranka hívják, megjegyezte azonban, hogy ez csak „művészi“ álneve, míg a valódi neve Mocsai István. 1873-ban Balassa-Gyarmaton született. Tizenkét éves kora óta állandóan női ruhába jár. Vallomása szerint életének legnagyobb részét Budapesten töltötte, ahol előbb „ballet primadonna“, később pedig „szubrett-énekesnő“ volt, mintegy tíz év óta van vidéki körúton és társulatával a „János vitéz“, „Varázskeringő“ stb. operettek adja elő.

A főszolgabírósnak a „művésznő“ személynemességének megállapításáig egyelőre fogva tartja, azután illetőségi helyére fogja toloncoltatni.

A Székely-Márton pör.

Újabb tanúkihallgatások.

Itélet előtt.

Ma volt a Márton-Székely tárgyalásnak második napja. Több mint hét tanút hallgattak ki, akik az ügyre vonatkozólag többé-kevésbé lényeges vallomást tettek. A tárgyalásról szóló tudósításunk különben a következő:

A tárgyalás elején a bíróság úgy határozott, hogy az alközmányvédő bizottság tárgyalási iratait és jegyzőkönyveit beszerzik. A felek ebben megnyugodtak.

Körössy Kálmán indítványozza, hogy új tanúként hallgassák ki Rostkovicz Artur hírlapírót arra nézve, hogy a „Barázdák“ című cikket ő, Rostkovicz Artur írta s hogy Márton Imre és Varga Lajos befolyást nem gyakoroltak a Debreczen irányára s azokban megjelent cikkekre. Tanácskozás után az elnök kihirdette, hogy a törvényszék elrendeli Rostkovicz Artur és Márk Endre kihallgatását.

Ezután megkezdtek a tanúk kihallgatását. Ferenczy Gyula volt az első tanu.

(Az egyházi kölesön illetékei.)

Ferenczy Gyula. Közvetve és hallomásból értesült arról, hogy az egyháznál kölesönt vevők nincsenek megelégedve. A kollégium pénztáránál gyakran hallotta felektől, hogy világért sem mennek az egyházhoz, mert ott horribilis illetéket számítanak fel, mit alig lehet fizetni. A Kovács Lajos esetről szintén tud, valamint azt is hallotta, mikor Wohl panaszkodott, hogy a Márton-iroda nagyon borsosan számított fel mindent. Említette, hogy az iroda pótkamatot szedett tőle az előlegekért. Részleteket az esetről nem tud.

(Kiket támadott a „Debreczen“.)

Ő Márton iránt személyes gerjedelmeket nem táplált. Emlékszik, hogy 1906-ban a városi bizottság intelligens tagjai városi pártot alakítottak. Ekkor a függetlenségi párt kizárta saját keletéből a párt tagjait. E párt nem volt politikai, csupán városi érdekű párt. A „Debreczen“ nál mindig úgy volt, hogy a Mártonnak kellemetlen embereket támadták. Ő személyesen támadták s akkor ő az igazgató tanácsban fegyelmet kért maga ellen. Ennek nem volt sikere. Ekkor ő nyilatkozott írt, melyet a „Debreczeni Újság“ közölt, mert a „Debreczen“ nem közölte, mivel a gyűlésen úgy határoztak, hogy közölni nem szabad.

(A hagyatéki ügy.)

Ezután áttértek a Mede Gyulánának hagyatéki ügye tárgyalására. Ebben az a vád Márton ellen, hogy mint t. ügyész, a hagyatéki ügy lebonyolításáért külön honoráriumként 1000 koronát akart szerezni magának.

Szünet után folytatják a kihallgatásokat.

Székely: Azt mondotta az egyházi ügyész, hogy az ügyészi jövedelem 600 korona évi fizetésből áll csupán, holott tudvelevő, hogy az állás évi jövedelme 15—20 ezer korona. Mennyi tehát az állás jövedelme a főmagánvádló ezert?

Márton: Maga sem követeli az összeget.

Ezután Dicsőfi Józsefet hallgatták ki. Dicsőfi József. A Mede Gyuláné hagyatékának ő volt a végrendeleti végrehajtója. Jogász ember nem lévén, Márton Imrét

Pongyola remek választékban 5 forint Halmágyinál.

vette magához segítségül. Hogy Márton Imrének 1000 korona jutalmat adjanak, ő indítványozta a presbiteriumnak.

(Mit ígérték Márton Imrének.)

Schwarz Elemérné kihallgatása következett erre:

Schwarz Elemérné: A Mede Gyuláné féle hagyatékából neki 600 koronát kellett kapnia. Mikor erről a bírói végzést megkapta, utasításra a Márton irodába ment. Márton azonban nem akarta kifizetni, mindig kifogást mondott. Ekkor valaki azt ajánlotta, hogy ígérjen Mártonnak valamit s így sikerül. Fel is ajánlott Mártonnak 10 koronát. Két nap múlva átadta neki a pénzt.

Ezután Dankó Máriát hallgatták ki.

Dankó Mária: Mede Gyuláné 1600 koronát hagyott neki. Ezt a pénzt nagyon sokszor kellett sürgetnie és mindig elküldték az irodából. Végre Schwartzné javaslatára 10 koronát ajánlott fel Márton Imrének s ekkor a pénzt megkapta.

Asztalos József kihallgatása következett.

Szóllós Dezső dr.-t hallgatták ki ezután, ki ügyvédje volt Asztalos Józsefnek. Ezután kihallgatták Nagy Istvánt.

Nagy István: Mede Gyuláné tartozott neki 350 fori tta. Ezt az összeget Márton nem akarta kifizetni, jellehet váltó igazolta a követeles jogosultságát. Mikor végre kifizette őt, 10 koronát levont az összegből.

Somogyi Pált hallgatták ki ezután. Somogyi Pál: Márton Imre ügyészi működése ellen soha panasz nem merült fel az ő tudomásával.

Délután.

Folytatták a tanúk kihallgatását. Az első tanu Jánosi Zoltán volt.

Jánosi Zoltán az elnök kérdésére kijelenti, hogy az 1905 őszén egyik egyház megyei közgyűlés előtt előtervezetet tartottak, melyen Márton Imre is jelen volt s bizonykodott arról, hogy őt megilleti az 1000 korona honorárium a Mede Gyuláné féle hagyaték ügy elintézésért.

A tanut megeskették.

Fülöp József kihallgatását mellőzte a bíróság.

Hóty Béát hallgatták ki ezután.

Hóty Béla: Az egyházi kölcson ügyeknél ő szokott becsüsként szerepelni Beismeri, hogy kölcsonkérdő feleket a kollegiumhoz vitt, mivel az egyháznál a becsüsket nagyon leszállítják.

Révi dr. Kérde, hogy szembesítsék a tanut Márk E. dr.-vel, a k. llégiumi ügyészszel, kinek vallomása szerint közvetített két évvel ezelőtt a kamara egy gyűlésén indítványozták, hogy a kamara ne tegyen jelentést a darabont kormányának. Egy évre rá Megyeri Pál dr. figyelmeztette őt, hogy a „Debreczen” őt azzal gyanúsítja, hogy a darabont kormányával összekötésben volt s annak szolgálatot tett. Szathmáry Zoltánnal a lap szerkesztőjével találkozáván, ezt szóba hozta, ki megígérte a rektifikálást. Ez azonban elmaradt.

Ezután Erdődi Lajos s Tóth Béla kihallgatása következett:

Szünet után

Szünet után Loránt József volt az első tanu.

Loránt József: Hallomásából tudja, hogy befolyást gyakorolnak Mártonék a „Debreczen”-re Mórócz Pál a „Debreczen” szerkesztője sokszor panaszkodott előtte, hogy sok baja van ily ügyek miatt a párt elnökséggel.

Legnagyobb Molykár ellen
biztosító és megóvó intézet
Lamprecht palota.

A következő tanu Hoffmann Sándor volt.

Hoffmann Sándor: Abból az időből tudja, mikor ő a párttal szerződéses viszonyban volt, hogy a lap közleményeire befolyást gyakorolt a párt vezetősége. Márton Imre többször jött hozzá lap-ügyben s így személyesen tapasztalta, hogy Márton befolyást gyakorolt a lapra.

Székely Imre által hozzá intézett kérdésre Hoffmann elmondja, hogy 1905 végén a tanu lapjától egy Nemes nevű újságíró szerződte Székely a D. R. U.-hoz, akiről nap-nap után panaszkodott, hogy darabont szellemű dolgokat akár becsmépszni a lapjába.

Nem esnek az összes magyar államvasutak vonalaira érvényes szabadjegye is volt. E miatt Székely eltávolította lapjától Nemest.

Tanu vallomására letette az esküt.

Balassa Sándor volt a következő tanu.

Dr. Révi konstatalja, hogy az egész árfolyamban egyetlen állami hirdetés sincs a „4000 korona hirdetési általány” tehát szubvenció a „Debreczen”-nek.

Rostkowitz Arthur a következő tanu.

Rostkowitz: A „Barázdákat” a „Debreczen”-ben B. kásy írta. — Megjelenése miatt Mártonék nem emeltek nehézségeket.

Tanut megeskették.

Dr. Freund Jenőt hallgatták ki ezután.

Az ütés véén Révi dr. védő indítványt terjeszt elő. Az al védekezik Márton, hogy az egyházi kölcsonok kifizetésénél, míg a felek a pénzt megkaphatták, ő a sajátjából adott az illető feleknek. Kéri tehát az egyházi pénztári napló be szerzését.

A törvényszék ezt elutasította. Védő semmisségi panaszt jelentett be.

A romantika halottjai.

Újabb öngyilkosságok.

Életunt debreczeni leányok.

Alig mulik el nap, hogy Debreczenben ne történjék két-három öngyilkosság. Elkeseredett munkásemberek, betegeslelkű, szerelmes szívű cseléd leányok s a romantikára hajló gyöngeszívű asszonyok ragadják magukhoz a gyilkos fegyvert, hogy önkezükkkel vessenek véget életüknek. A rendőrség esemény-könyvében ma nem kevesebb, mint öt öngyilkosság szerepel s ezek közül három Debreczenben, kettő pedig a szomszéd-megyei Hajdusoboszlón és Hajdú-öszörményben történt.

Ma délután öt óra felé óriási ember-tömeget csődített a Royal kávéház környékéhez az a hír, hogy egy fiatal leány öngyilkosságot követett el. A balál önkéntese Nagy Zsuzsanna szobaleány volt, aki ma délután egy golyót röpített az agyába s most az utolsó perceit éli a debreczeni közpórházban.

Nagy Zsuzsanna Hauer Bertalannál a Royal kávéház tulajdonosánál szolgált a napokban egy forgópisztolyt esent el gazdájától s már akkor érlelődött meg benne az az elhatározás, hogy megvált az élettől. Ma délután visszavonult szobájába s levelet írt az apjának, ezt azonban úgy látszik nem bírta befejezni, mert csak

ez a megszólítás állott a fehér papíron: „Kedves jó apám” Öt óra fele hatalmas dördülés hallatszott a szobából s amikor a házbeliék berontottak a szobába Nagy Zsuzsanna átlótt véres fejjel, eszméletlenül feküdt a földön.

Az öngyilkosság színhelyén nyomban ott termettek a mentők, akik a leányt beszállították a közpórházba. Az állapot nagyon veszélyes. A rendőrség az est folyamán ki akarta hallgatni Nagy Zsuzsannát, de a kórházi orvosok tekintettel a leány súlyos állapotára, ellenezték a kihallgatást. A leány szüleit, akik Hadházon laknak, értesítették az öngyilkosságról.

Kiss Anna a másik öngyilkos nő, a ki a roménytelen szerelemesek régi fegyveréhez a maróluhoz nyult s azzal emésztette el magát.

Ma délután szüleinek Pacsi-telepi lakásán marólu oldatot ivott Kiss Anna s rettentő kínok között ordított segítségért. Édesanyja akadt rá az öngyilkos leányra, akit beszállítottak a közpórházba, ahol most a halállal vívódik. Az esti órákban még visszanyerte eszméletét s Szó s Lajos rendőrbiztos ki is hallgatta. Tattének okául csalódott szerelmét hozta föl.

Hajdusoboszlón Árva Andras jó-módu gazdember lett öngyilkos. Árva két éves házasság volt és boldogan élt fiatal és szép feleségével. Két hónappal ezelőtt gyógyíthatatlan betegséget kapott és tegnap megtudta az orvosától, hogy három hónapnál nem bírja tovább. Ez végleg elkésztette a szerencsétlen embert és ma reggel felakasztotta magát.

Hajdu-öszörményből is öngyilkosságról értesít tudósítók. Tardi Imre 39 éves munkásember akasztotta fel magát ma délután a tén istállóban. Egy levelet hagyott hátra, amelyben életuntságáról panaszkodik. Az öngyilkosságról táviratilag értesítették a debreczeni ügyészséget.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Csütörtökön: Casanova. Komlóssy Emma utolsó felléptével. A) bérletben. Pénteken: A biboros színmű. Ujdon-ság. B) bérletben. Vasárnap este: Drótostót. Operette Szombaton: A biboros. Színmű. C bérletben.

Komlóssy Emma — Franci. A Varázskeringő Franci szerepében folytatta ma Komlóssy Emma diadalmas vendégjátékát a debreczeni színházban. Anyi kedély, finom hangulat, pezsgő temparementum, csak Franci szerepében van, azt mind eikkelt, művészi eszközökkel juttatta érvényre Komlóssy Emma Gyönyörű hangjával, természetes játékmódorával való-sággal elragadtatta a közönséget. Minden jelenete után zajosan ünnepezték. Mellette a többi szereplők is a lehető legjobbat nyújtották.

— A biboros. A társulat a legnagyobb ambícióval készül a „biboros”

Tisztelettel

Végh Gyula.

Tell bundanéműek, női gallérok, szőnyegek karmanlyuk stb. kedvező feltételek mellett molykár elleni megóvás végett elfogadtatnak. >>>

színmű újdonsága, melynek bemutató előadás pénteken május elsején lesz. Az újdonság főszereplői Hahnel A. Gerő Ida, Lukács Juliska, Ternyei, Krasznai, Békés, Győre, Bérczi, stb.

— **Zilahyné Szatmáron.** Szombaton és vasárnap Zilahyné Singhoffer Vilma a szatmári színházban vendégszerepelt. A művész a „Vig özvegy” és „Bőregér” operettekben lépett fel és oly hatalmas sikerben volt része, amilyent színésznő még nem ért el Szatmáron. Határozatlan lelkesedéssel, ovációval fogadták a kiváló művésznőt. A szatmári sajtó a legnagyobb elragadtatással emlékszik meg Zilahynéről. A „Szatmár és Vidéke” a következőben ír róla: Olyan tökéletes alakítást, olyan szép hangot, mint a Zilahyné nem hallottunk. Játékának erejével szívünkre markol, énekének tüneményes szépségével magával ragad. Az Isten nemcsak gyönyörű hanggal, de esodás szeretetreméltósággal, is megáldotta. A szó legnemesebb értelmében igazi művész, csupa kedély, csupa szeretet. Minden szava, mozdulata egyszerű, természetes, nem hatásvadászó, azért oly elbájoszó. S a mint dalra nyílik ajka, extázisba hozza a hallgatókat. Először gyönyör ködtünk Zilahyné művészetében, de bizton reméljük, nem utoljára.

— **Komlóssy Emma utolsó vendégfellepte.** Ma csüörtökön lép fel utoljára Komlóssy Emma a Casanova operette hármass nő szerepében. Jaz operette többi szerepeit a társulat elsőrendű énekes tagjai játsszák.

— **A tatárjárás.** A vígszínház repertoirejének nagy sikert aratott operettje a *Tatárjárás* lesz az idei szezon egyik legérdekesebb újdonsága. Az operette be tanulásával teljesen elkészült a társulat és a rapokban a színpadi próbákat is megkezdik.

Uj vasuti megállók Debreczen és Vámspéres között.

Debreczen és Vámspéres község határában lakó gazdálkodók és szőlőbirtokosok, a múlt év őszén a kereskedelmi és iparkamara úján arra kérték a kereskedelmi minisztert, hogy az ott elvonuló vasuti pályán a 4-ik és 6-ik számú őrházaknál megálló helyeket létesítsenek. A kamara a debreczeni gazdák kérvényét indokoltan tartotta s pártolólágg föl is terjesztette azt a miniszter elé.

Kossuth Ferencz miniszter döntése tegnap érkezett le a kamarához ebben az ügyben, amelyben mindkét vasuti megálló helyet engedélyezi. A miniszteri engedély azonban kiköti, hogy az érdekelt gazdák tartoznak a 4-es számú őrház megállójának kiépítésére 440 koronát, a 6-os számú őrháznál pedig 550 korona költséget lefizetni. — Ha a jelzett költségeket az illető gazdák elvállalják, a miniszter a vonat megálló helyének létesítése iránt nyomban intézkedik.

Közi a miniszter egyszersmint azt is, hogy a 4. sz. megállót „Debreczen-Uj földnek” nevezi el és itt megállanak az 1773, 1710, 1763, 1711, 1742 és 1709, a 6-os számú „Debreczen-Kondorosnak” tünteti fel a menetrendben és itt megállnak az 1709, 1763, 1742, 1774 és 1710. számú vonatok. Az új megálló a májusi menetrendben már fel is vannak véve.

ÚJDONSÁGOK.

— **Bocskay emléktábla Szerencsen.** Szerencsen a református templomban egybegyűlt hívek 1605-ben Bocskay Istvánt kikialtották fejedelemmé. Ezt a történelmi nevezetességű eseményt örökítette meg Vitányi Bertalan szerencsi ügyvéd, midőn az ősrégi református templom falába saját költségén diszes emléktáblát helyeztetett el. Ezt az emléktáblát most szép ünnep keretében leleplezték. Az ünnepi beszédet Radácsy György sárospataki református főiskolai tanár mondta. Utána Piskóthy Ferenc énekelt orgonakisérettel, befejezésül pedig a Himnusz énekelte el a közönség. Az emléktáblán a következő felírás olvasható: „E szent helyen szervezkedtek hős elődeink Bocskay István vezérlete alatt a nemzeti és vallási szabadság védelmére 1606 április 17-20 ig. Örök tisztelet nevüknek.”

— **A polgár-osztály és a város haladása.** Szerdai számunk vezéreknek azt a részét, amely a „törvényhatósági eszméről” szól, többen félremagyarázták és olyan tendenciát tulajdonítottak ennek a kifejezésnek, mintha mi a bizottságnak a polgár osztaályból való csoportját akartuk volna megbántani vele. Aki figyelemmel kíséri a mi városi politikánkat, az nem ol ashatott ki az említett cikkből ilyen magyarázatot s így a szóban forgó kifejezés kommentálása egészen fölösleges volna. Mivel azonban nem akarjuk, hogy azoknak lelkében, akikre a kifejezés nem vonatkozhatott, a legkisebb keserűség is maradjon és hogy minden félremagyarázásnak elébe vágjunk, ki kell jelentenünk, hogy az említett kifejezéssel cikkünk a törvényhatósági bizottságnak azon tagjait ostorozta, akik kerékkötői a város haladásának. Tehát a copf, a vaskalap egyenértéke a „esizma” kifejezés és így semmi esetre sem bánthatja a polgár-osztályt, amelyről köztudomásu, hogy a modern fejlődésnek mindenkor előmozdítója volt és mindig, mint a nagy alkotások tiszteletreméltó tényezője szerepelt.

— **Reformátusok gyűlése Nyiregyházaról** jelentik lapunknak: Ma kezdődött a felsőszobolesi református egyházmegye közgyűlése, a melyen megjelent Mezőssy államtikár is, mint tanácsbíró. A közgyűlés számos közigazgatási és iskola ügyet intézett el Délben 200 terítékű bankett volt, a melyen számos felköszöntőt mondtak.

— **A főrendiház ülése.** A főrendiház ma déli tizenkét órakor rövid ülést tartott Desewffy Arisztid gróf elnöklete alatt. Csak a főrendiház tisztai állásait töltötték be. Háznagy: Rudnyánszky József br. Jegyzők: Almássy Imre, Nikolits Sándor, Dégenfeld Pál, Széchenyi Viktor, Vigyázó Ferencz grófok és Hertelendy Ferencz. Az elnök azután elparentálja Wenckheim Henrik gróft, a főrendiház vol néhai tagját.

— **A debreczeni székely társaság** ez évi rendes közgyűlését május hó 3-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg a felsőbb kereskedelmi tanintézet dísztermében. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés az egyesült ez évi működéséről. 3. Ügyvezető

alelnök jelentése a székely tanoncokról és székely-estről. 4. Jelentés az 1907. évi pénztári számadásról; a pénztár jelenlegi állapotáról s az 1908. évi költségvetés megállapítása. 5. A választmány kiegészítése. 6. Netaláni indítványok.

— **Miniszteri biztos a felső kereskedelmi iskolában.** A vallás és közoktatásügyi miniszterium részéről, mint miniszteri biztos, a debreczeni felsőkereskedelmi iskola érettségi vizsgálatai vezetésében Richter Aladár dr. a kolozsvári tudomány egyetem tanára vesz részt. A miniszteri biztos kinevezését a tegnapi hivatalos lap közli.

— **Vályi Nagy Gusztáv síremléke** dolgában jelentős lépés történt tegnap. Szávay Gyula meghívására tanácskozást tartottak a kegyeletes mozgalom vezetői s megbeszéltek, el is döntötték az emlékek sorsát. A jelenlevők Somogyi Sándor tehetséges fiatal debreczeni szobrász emlékmű vázlatát fogadták el kivitelre s megbízást is adtak a művésznek, hogy az emléket készítse el. Halottak napján a fiatal poéta hamvai felett állni fog az emlékek, mely egyszersmind az első igazi művészi síremléke lesz a debreczeni temetőnek. Minthogy az emlékek kiállítás költsége jelentékenyen meghaladja a rendelkezésre álló összeget, szíves adakozásokat nagy köszönettel fogad s hírlapilag nyugtáz a bizottság. Adományok Szávay Gyula címére (Iparkamara) küldendők. Ugyanott kaphatók V. Nagy Gusztáv költeményei, ára 2 korona.

— **Mennyi pénz van a Kossuth szoborra?** A Debreczenben felállítandó Kossuth szoborra 137 ezer korona áll a város rendelkezésére. Ez az összeg a következőképp gyűlt össze. A város megszavazott 64 ezer koronát, társadalmi gyűjtés útján összegyűlt 33 ezer korona, a hiányzó 40 ezer koronát pedig még a város szavazta meg a jövő évi költségvetésre. Így alakult ki az összeg 137 ezer koronára, amely kamatos kamatokkal együtt körülbelül 150 ezer koronára fog rugni akkorra, amikor a Kossuth szobor létesítéséhez hozzá fognak.

— **A jogügyi bizottság ülése.** Debreczen város jog és pénzügyi bizottsága pénteken délután három órakor a városháza kistanácstermében ülést tart.

— **Gyilkosság a oár egyik palotájában.** Pétervárról táviratozzák: Livádiában (Krimia) a cári palota előtt hétfőn este egy fogat állott meg, amely Szebasztopol felől érkezett. A kocsiból két ember szállott ki és a palota udvarára akart belépni. Az ő azonban utjukat állotta és föl szólította őket, hogy igazolják magukat. Az ismeretlenek felelet helyett revolvert vettek elő és agyonlőtték az őrszemet és még mielőtt az őrség kiszaladt volna, fölültek kocsijukra és elhajtottak. Ez a titokzatos gyilkosság a rendőrséget fölizzgatta. — Hogy milyen célból akartak az ismeretlen merénylők a palotába hatolni, azt meg nem tudták kinyomozni.

— **Esperanto tanfolyam.** A helybeli Esperanto fiókegylet a néhány órára terjedő tanfolyamát f. hó 30-án csütörtökön este 6 órakor megnyitja. A tanfolyam

HARABÉCZY FEST. MOS, TISZTIT
DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 42.

helye a volt belső gazdasági intézet I. emeleti „iroda” helyisége. Az ezen nagy elterjedésnek örvendő nemzetközi segédnyelvet megtanulni óhajtókat a jelzett helyen és időben megjelenni, kéri a tanfolyam vezetősége. A női tanfolyamot az Egyház-tér 7. sz. a. iskolában, minden szombaton d. u. 5 órakor tartják.

A böszörményi tifusz járvány
Hajduböszörményből jelenti tudósítónk, hogy a tifusz-esetek száma a mai napon ismét kilenccel szaporodott; kilenc cigány-asszony betegedett meg. Az egészségügyi hatóságok megállapították, hogy a tifusz járvány jellegét öltött, aminek az lesz a következménye, hogy a böszörményi iskolákat bezárják.

Villámcsapás a zsidó templom kupolájába. Ma délután négy óra tájban a verőfényes gyönyörű időt hirtelen keletkezett zivatar váltotta fel. Egyszeribe sötét vészajtó fellegek keletkeztek s menydörgés, villámlás közben elementáris erővel tört ki a zivatar. A szakadó eső közben nagyot dördült az ég s vakító villámlás közben csapott be a menykő a Deák-Ferenc-utcai izraelita templom hatalmas kupolájába. A retentő villámcsapás megrázta a közeli házak falait, a környékbeli ijedtségén kívül azonban szerencsére más baj nem esett, mert a lesújtó villám egy pillanat alatt lefutott a villámhárító vezetékén.

Debreczeni kisiparosok gyűlése. A debreczeni kisiparosok holnap esütőriőkön este hét órakor a Kispipa vendéglőben gyűlést tartanak, amelyen az ipartestületi elnökválasztásról értekeznek.

Felgyújtott erdő. Nagyváradról jelentik lapunknak: Verzár község határán a latin szertartású püspökség erdejét ismeretlen tettesek felgyújtották. Eddig mintegy 50 hold áll lángokban. A tűz oltásán a környék lakosai fáradoznak.

Mulatság. A debreczeni homokkerti református olvasóegylet május hó 2-án az olvasóegylet helyiségében a saját könyvtára javára világpostával szerpentinnel és konfettivel egybekötve táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenként 1 korona. A mulatság kezdete este 7 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók: Patay József Horváth gőzfűrészgár, ifj. Pesti János kereskedő Homokkert, Hegedüs János kereskedő Homokkert, Szilágyi József kereskedő Homokkert, Papp Mihály cipésmesternél Homokkert, Kozma Lajos egyleti pénztárnál és este a pénztárnál.

Hölgyek figyelmébe. Egy új fajta szabadalmazott kecskebőr keztyűt hozok forgalomba, mely nem feslik és nem szakad. Schön Sándor keztyű, kötő és orvosi műszertára. Debreczen. Piac utca 12, Stencingerház.

Valódi amerikai és angol tennispálya verők (rakettek) lapdák, hálók és teljes tennispálya felszerelések a legjutányosabban Mentze Henrik áruházában Kossuth u. 4. szám.

Pénz, szivar és cigaretta tárczák, női kézi táskák, kézi bőrröndök, utazási kellékek és pipere cikkek a legolcsóbban beszerezhető Mentze Henrik újdonságok áruházában Kossuth u. 4. sz.

Gumi gallérok és Gumi köpenyek óriási választékban érkeztek Hal mágyi Sámuel női felöltő áruházában.

Új virág és festő minták nagy választékban, kölcsön kapható Thaisz Arthur papírnagykereskedésében „Bika” szálloda mellett.

Terménytőzsde.

Debreczeni bizományos távirati jelentés
Budapest, 1908. április 20.

Ké-zárú 10 magasabb, határidők szilárdak esti zárlatnál kissé gyengültek

1908. áprilisi buza	11.51.-51
1908. májusi buza	9.79.-90
1908. októberi buza	9.90.-91
1908. májusi rozs	8.39.-40
1908. októberi rozs	7.11.-12
1908. áprilisi zab	6.53.-64
1908. májusi zab	6.48.-49
1908. októberi zab	6.59.-68
1908. májusi tengeri	
1908. júliusi	
1908. szeptemberi tengeri	
1908. augusztusi ropozó	

Telefon 210. Telefon 210.

Földes és Vajner

elektrotechnikai vállalat
Debreczen nagytrafik udvar.

Legolcsóbban és szakszerűen készítenek villamos világítás és erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és karbantartását, villany-, benzín- hőlég és nyersolaj motorok javítását, orvosi-fizikai műszerek készítését és javítását és minden e szakba vágó legkomplikáltabb munkákat.

Rölcsey kávéházat

új bérlő kezeli,
ahol legjobban lehet szórakozni.
A tulajdonos.

LÉPFENE és SERTÉSORBÁNCZ

elleni
VÉDŐOLTÁSOKAT

állandóan fogantatott
LÁSZLO ZSIGMOND

állatorvos
Debreczen Csapó-u. 30. Telefon 559.

Új üveg- és porcellán üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy május 1 én Hatvan-utca sarok (Koszorus ház)

új üveg- és porcellán üzletet nyitok.

Előre is kérve a n. é. közönség szíves partfogását.

Tisztelettel
Kazár Jenő.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek a tavaszi divat

gyönyörű újdonságai

ruha és bleus helmék, voile de laine, selyem bleus helmék. — Színes és fekete napernyők

óriási választékban.

DEUTSCHNÁL
MINDENKOR FRISS

pörkölt és darált kávék

kapthatók
Piacz-utca 38. Hatvan-utca 4.

Ásványolajkátrány

szőlőkarók, keletések és háztetők mázolására mint legjobb, szagtalan konzerváló anyag a gázkátrányt messze felülmúlja!

Az ásványolajkátrány mindezen előnyei dacára a gázkátránynál olcsóbb! Mindenkor, bármily mennyiségben megrendelhető a

Kőolajipari Részvénytársaságnál
DEBRECZEN.

Telefon 490. Telefon 490.

Új műszerész üzlet!

A nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívja

Molnár Testvérek

elektrotechnikai műszerészek
Egyháztér 3. szám alatt, nagytemplom mellett.

Újnan berendezett varógép kerékpár villany felszerelési üzletére és nagy javító műhelyére, hol is mind ezen cikkeknek újon való beszerzése, villany és villanycsengők bevezetése ennek évi jókarban tartását a legjutányosabb árak mellett elvállaltatik.

Tisztelettel
Molnár Testvérek
műszerészek. Egyháztér 3. sz.

EGY NYARALO

igen szép, még egészen új épület, a legfinomabb csemege szőlővel beültetve, nemes gyümölcsfákkal beültetve, közvetlen az erdő mellett, bámulatos olcsó áron, igen kedvező feltételek mellett

eladó.

Értekezhetni Turai Farkas-nál Miklós utca 8.

Lakások, üzletek, gyárak
villanyvilágítási és erőátviteli

berendezéseit szakszerűen készíti

Elekes és Társai

okl. gépészmérnökök, budapesti cég, debreczeni szerelési fiókja (Piacz-u. 63.)

Berendez gazdaságok, gyárak, nyaralók saját géppel való villanyvilágítását és ezzel kapcsolatos vízvezetési berendezését.

Terv és költségvetés díjtalan.

Uj Uj Szoba-, czim- és butorfestő vállalat.

Prindelmayer L. és Pap F.
DEBRECZEN, Péterfia-utca 1. szám.

Elvállalnak: Épület és portál mázolás, a legmodernebb szobafestést, tapétázást Czimtáblákat, czimereket, képrámák, lüszterek aranyozását, fürdőkádak, kerékpárok, fa- és vasbutor zománcz lagozását.

Izléses és tartós munkáért szavatolunk. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölünk.

A vállalat modern égető kályhával van felszerelve.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Zavatzky Leo

női és férfi divat üzlete

Debreczen, Piaoz-utca 16.

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek!

Blousok, napernyők, gyermek ruhák, szoknyák, harisnyák, csipkék, szallagok, ruhadíszek, nyakkendő, zsebkendő, gallérok, női és gyermek kötények, női és férfi fehérneműek.

Legnagyobb választékban művirágok!

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári lényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
olegandó, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K.-ért, szelvény felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangaró stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brunn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

Iskások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelmmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreczeni épi esztergósége

(Piaoz-a. 72.) által kértetnek. Szakszerű felvi gositással, tervszettekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Világítótestek, csillárok és szerelvények és választék. Telefon sz. 568. Telefon sz. 568

Üveg, tükör, porcellán és zománczozott edényeket a legolcsóbban árusít
Knöpfler Izidor

Csapó-utca 24.

Épület üvegezést és képkeretezést gyorsan és jutányosan eszközöl.

Edények kölcsönöztenek. Tanuló felvétetik.

Tavaszi Női Divat

ujdonságok.

Sima és mintázott női kosztüm és divatkeimekből gyönyörű választékokat tartunk.

Angol és Francia Bluz szövetek a legújabb kivitelekben.

⇒⇒ Divat Bluz-selymek ←← a legelőkelőbb beszerzési forrásokból.

⇒ Fekete és színes divat napernyőkből ← remek választék.

Állandó nagy raktár Fekete gyászkeimekből.

Szabó Lajos fiai

vászon, divat és szőnyeg áruház. Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Habig kalap

ujdonság

csak

Fenyő Sándor

ezégnél.

SZALMAKALAPOK

Panama 2 kor. 40 fill.-től 4 koronáig, fiu és férfi 70 fillértől 6 koronáig.

MŰVIRÁGOK

legújabb mintákban olcsó szabott árak mellett
Schwarz M. L.-nél.

Uj üzlet. Uj üzlet.

Szépe Lajos

Női divat, vászon, fehérenemű és rövidaru üzlete
Debreczen, Kossuth-utca 6. sz.

Ajánlja legújabb kivitelben a

Tavaszi ujdonságait:

Francia és Angol női divat keimekben, Angol Blouse és Tennis szövetekben, Divat Zeffierek elismert legjobb minőségben, Himzett Schweitzi és mintás selyem Batiztok, Cosmanosi kardonok és valódi Francia De ainek remek választékban.

Uri és Női Fehérneműek

Chiffonok, vásznak, fehér és színes damaszt asztal terítékek minden árban. — Szövet és csipke lüggönyök, ágyterítők — Színes és fekete Napernyők nagy választékban. A híres Liliom vászon gyári raktára.

"Felix" Gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb természetes kénforrása; viz hőfoka 50 Celsius. Gyógyjavallat fürdő alakjában csuz (Rheuma) és köszvény ellen. Női betegségeknek idült méh-petéfészek gyuladások — méh-hurut — medenczebeli sejtiszóvetlob és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában idült — méh-hurut — medenczebeli sejtiszóvetlob és izzadmányoknál. Sárgaság és epegyomorbántalmaknál, makacs székrekedésnél, máj- és epehólyag betegségeinél. Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 200 kényelmes lakó szoba, köveknél meglepő gyógyhatás. Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 200 kényelmes lakó szoba, újonnan épült fényesen berendezett 45 szobás szálloda május 15-én nyílik meg. Kitérő vendéglők, jutányos étlapárak, 100 holdas park tenis pálya, gondozott sétautak, állandó cigányzene, vasárnaponként katonazene, május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távirat telefon interurban.

Curtaxe és zenedíj nincs.

Prospektust küld az

Igazgatóság,

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul!

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavdús,
RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

Orvosilag ajánlva

Orvosilag ajánlva.

Ivógyógymódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemérence idült hurutjainál, húgykő- és tövényképződésnél, a légutak és a kiválasztó-zervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség.

Muschong buzziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

Apró hirdetések.

1. szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a lezártsabb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedve minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozódnakj tessék választékeket csatolni.

Irodai gyakornoknak fiatal ember felvétetik a Központi Banknál Piac-u. 65.

Rőfős kereskedő segéd (Aradról) Debreczenben alkalmazást keres. Igen jó eladó. Czim a kiadóban.

Garai-utca 14. szám alatt egy csinosan butorozot külön bejáratu szoba kiadó

Sima szőlő vessző eladó. Ezerjő, Risling és Kövidinka fajban. Poroszlav László, Boesky kert szőlőtelepéről. Hunyadi utca 3. szám.

Szegény sorsu embereknek biztos megélhetést nyújtunk. Czim a kiadóhivatalba.

Több évi irodai gyakorlattal bíró kisasszony precíz gépirénő ajánkozik. Czim a kiadóban.

Vizsgázott vinczellér felvétetik. Czim a kiadóba.

Sima szőlő vessző kövidinka, kadarka, rizling, erdélyi, szlankamenko és ezerjő kapható Varga u 43.

Nálam ne vegyen készpénzért, mégis olcsóbb árakban kaphat férfi, fiu és leány felöltők, öltönyök, férfi és női ruhák, szőnyegek, paplanok, ágyszerítők, Jäger ruhák, tükör kép és butor nagy választékban Kaiser Salamon Hatvan u. 2.

Czim és butor festő inasok felvétetnek Péterfia u. 1. Prindelmaier L. és Pap F.

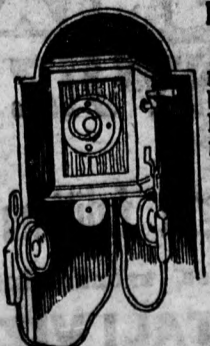
Magán-detektiv ajánkozik a legdiszertebb megfigyelésekre és nyomozásokra megbízhatóságról kezeskedve. Krámer József Iskola-u. 4.

Egész napi idejével rendelkező nyugdíjas egyén irodai alkalmazást kaphat, hol megmondja a kiadóhivatal.

Legújabb szivarkahüvely különlegességek!

Kaphatók minden dohány és hüvelyárudában. „Biz Abánia“ Kiváló francia Vergé különlegesség. 16 kr „Dóháb“ Kiváló Vergé. Hygienicus nicotin mentes. 14 „Tiszti“ Kiváló Vergé. Hygienicus nicotin mentes. 12 „Killing“ Finom Vergé. Hygienicus nicotin mentes. 10 „Kolibri“ Kiváló francia Vergé. Különleges szőpókával, Hygienicus nic. mentes. Különlegesség. 18 „Egyedüli lerakat magyarorszag részére:

Harmathy Pál, szivarkahüvely különlegességek főraktárában, Debreczen fűvesskert-utca 14. szám. Előnyös árajánlatot küld a cég. Pinczértanoncz felvétetik Piac-utca 45.

Földvári L. Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat Kossuth-u. 1. Telefon 168.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

Vizsgázott fűtő, józan életű, lehetőleg női len, azonnali belépésre felvétetik Horváth János gőzfűrészeben.

Egy matt ebédlő asztal és egy kártya asztal eladó Deák Ferencz-utca 9. sz. a ház mesternél.

Nagy Antal kárpitós és díszítő Arany János-utca 38. szám.

Dus választék kizárólag francia mellfűzőkben 3 koronától a legfinomabb kivitelig.

Tavaszi idényre

a legújabb divatu nap- és esőernyők

dus választékba, a legjobb és legtartósabb kivitelben olcsó árak mellett csakis

az Elő Debreczeni Ernőgyárban kaphatók.

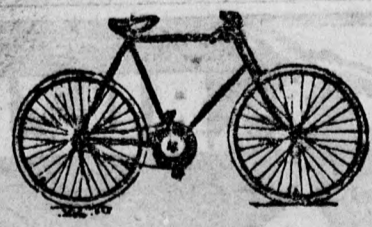
Merkler Soma, Piac u. 43. sz.

Javítások és átbuzások olcsón és pontosan eszközölteinek.

Legjobb órák, legszebb ékszerek
szolid árban jótállással
Kurián Gyula műórás
Debreczen, Piacz utca 42.

Matild szépitőszerek ma már elismert legjobb cosmeticus készítmények legfényesebben bizonyítja ezt legnagyobb kelendőségük. Tessék megkérdezni a főraktárban. Sem higanyt sem ólmot nem tartalmaznak.
Matild krém,
a legvastagabb szeplőt, májfoltot, vimmedit, pörse- nést vagy bármilyen bőrcsunyaságot biztosan eltávolít, teljesen zsír- és olajmentes, puder alá nappali használatra remek ráncfedő, a leghervadtabb arcobort öt perc alatt üdév és Matild arckenőcs észire bársónyupuhává teszi. Tégelye 1 kor. és 1 kor. 60 fillér. Készíti Kun István gyógyszerész szaklaboratóriuma Debreczen. Főraktár Tóth Béla gyógyszerésznél Tiszapalota
Ha nem használ, árát visszaadom.

Gyermekruha
különlegességek
Kosztümök, Palletok, Kabátok
és mindenféle tavaszi ujdonságok 1—14 évig óriási nagy választékban megérkeztek
Blau Armin és társa
gyermekruha áruházába
Kossuth- és Battyányi-utca sarok.

Kerékpárosok el ne mulasszák Debreczen és Vidéke legnagyobb kerékpár raktárát felkeresni, hol a hírneves

Pach és Viktoria kerékpárok eredeti gyári árakban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kerékpár alkatrészek egymint Gumik, acetilin lámpák, csengők, kürtök, nyergek, nagy raktár felhalmozódás miatt 25% árleengedéssel kaphatók. Kerékpár javítás, Zománcozás és Nিকেlezés jótállás mellett elvállaltatik. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Tisztelettel

ROSENBERG és HAMMER DEBRECZEN, Piacz-utca 8. szám, a kereskedelmi akadémia épületében.

Tavaszi férfi-, fiu- és gyermekruha ujdonságok nagy választékban megérkeztek s legolcsóbb árakban kaphatók
Gerő E. Ernő férfiruha áruházában Piacz-utca 41. sz. alatt.